Gözetmenlerin Görev ve Yükümlülükleri

MADDE 9 - (1) Sınavlar, ders sorumlusu öğretim elemanının koordinasyonu ve gözetimi ile bölüm başkanlığı veya dekanlık/müdürlük tarafından gözetmen olarak görevlendirilen öğretim elemanları tarafından uygulanır. Sınav programlarının açıklanmasından sonra bölüm başkanlığı veya dekanlık/müdürlük tarafından kabul edilen mücbir nedenler ile idari görevlendirmeler dışında, öğretim elemanlarının görevlendirildikleri salonlarda gözetmenlik yaparlar.

(2) Gözetmenlerin sınav görevi (ders, yer, tarih, saat, vb.) değişikliği ancak ilgili bölüm başkanlığı veya dekanlık/müdürlük onayıyla yapılır. Böyle durumlarda ilgili bölüm başkanlığı veya dekanlık/müdürlük gerekli tedbirleri alır. Acil durumlar (acil sağlık sorunu, kaza, vefat, vb.) dışında sınav görevine mazereti nedeniyle gelemeyecek durumda olan veya görev değişikliği talebi bulunan gözetmenler, en az üç (3) iş günü önce ilgili bölüm başkanlığına, ekinde mazeret belgesi bulunan dilekçe ile bildirirler.

(3) Gözetmenler, sınav zarflarını sınav saatinden en az on (10) dakika önce ilgili dersi yürüten öğretim elemanından, ilgili dekanlık/müdürlük veya bölüm başkanlığı tarafından önceden belirlenmiş "Sınav Evrakı Teslim Noktasında", sınav evrakı teslim-tebellüğ formunu imzalayarak teslim alırlar. Bu amaçla, ilgili dekanlık/müdürlük veya bölüm başkanlığı bir sınav evrakı teslim noktası belirler ve sınav evrakı teslim-tebellüğ formları oluştururlar.

(4) Gözetmenler, sınav saatinden 10 dakika önce görevli oldukları sınav salonunda hazır bulunur, sınavın başında öğrencilerin sınavda uyması gereken kurallar hakkında öğrencileri bilgilendirir, sınav başlama ve bitiş zamanlarını da tahtaya yazarlar. Sınavda, soru gruplaması (A, B veya C) varsa, ders sorumlusu öğretim elemanın talimatı yönünde öğrencilere bilgi verirler.

(2) Gözetmenler sınavın başlamasını takip eden ilk 15 dakika içinde salona gelen öğrencileri sınava alır fakat bu öğrencilere ek süre vermezler. Aksine bir açıklama yapılmadığı sürece, sınav süresine bakılmaksızın, sınavın başlamasını izleyen ilk 15 dakika boyunca öğrencilerin sınav salonunu terk etmesine izin vermezler ve sınav salonunda dışarı çıkan öğrencileri tekrar sınava da almazlar. Sınavın başlamasından itibaren ilk 15 dakikadan sonra sınava gelen hiçbir öğrenciyi de sınava almazlar. Bu fıkra hükümleri, öğrencilerin tek tek veya gruplar hâlinde sınava alındığı sözlü ve uygulamalı sınavlarda uygulanmaz. Bu sınavlarda öğrencilerin çağrılma sırası ve süresi, ders sorumlusu öğretim elemanı tarafından önceden ilan edilir. Ders sorumlusu tarafından sınav amacıyla ilan edilen bu listeyi takip etmek öğrencilerin sorumluluğundadır.

(5) Sınavı yapılan dersle ilişiği olmayan ve sınav yoklama listesinde ismi bulunmayan öğrenciler ile öğrenci kimliği veya ilgili akademik yıl içerisinde alınmış, güncel ve onaylı öğrenci belgesi ile birlikte T.C. kimlik kartı, nüfus cüzdanı, pasaport, ehliyet, vb. belgeleri yanında bulunmayan öğrencileri sınav salonuna almazlar. Sınav yoklamasını, sınav yoklama tutanağında

öğrencinin kendisi için ayrılmış alanı yazısı silinemez bir kalem ile imzalaması suretiyle alırlar. Gözetmenler sınava giren her öğrencinin, sınav tutanağına imza atan kişiyle aynı olduğunu denetlemekle yetkili ve yükümlüdürler. Herhangi bir öğrenci ile ilgili kimlik tespitini zorlaştıran durumları tutanak altına alırlar ve ders sorumlusu öğretim elemanına ve/veya bölüm başkanlığına bildirirler. Kimlik teyidinin gerektiği hâllerde tespiti, öğrencinin mahremiyetini gözeterek yaparlar.

(6) Gözetmenler, sınavın sorunsuz bir şekilde yürütülmesinden sorumludur ve bu konuda yetkilidirler. Sınav başlamadan önce öğrencilerin birbirlerinin kâğıtlarını göremeyecekleri bir şekilde, düzenli ve uygun aralıklarla oturmasını sağlayarak, kimlik kontrolü yaparlar. Bununla birlikte, sınav sırasında da sınav düzenini kurmak ve sınav güvenliğini sağlamak amacıyla ihtiyaç halinde öğrencilerin oturma düzenini değiştirebilir veya ilave tedbirler alabilirler. Sınavlarda sıraların gözünde veya üzerinde dersle ilgili kopya sayılabilecek herhangi bir kaynak, bilgi ve/veya yazının sınav başlamadan önce uzaklaştırılmasını sağlarlar.

(7) Gözetmenler, öğrencileri oturdukları sırada veya çevresinde, ilgili dersin sınavı açısından kopya değeri taşıyan her türlü materyal ile yazı, işaret ve karalamaları kontrol etmek ve gözetmene bildirmekle şahsen sorumlu olduklarını sınavın başında hatırlatırlar. Öğrencilere, böyle bir durum varsa, sınav başlamadan önce mümkünse gerekli silme işlemlerini yapmaları ya da gözetmenden yerinin veya sıranın değiştirilmesini talep etmeleri gerektiğini söylerler. Aksi takdirde, bu durumların tespitinde, durumu tutanak altına alır ve ilgili dersin sınavı açısından kopya değeri taşıyan her türlü materyal ile yazı, işaret ve karalamaların görsel kanıtları fotoğraf makinesi veya kamera gibi uygun bir cihaz ile kayıt altına alırlar. İlgili Yükseköğretim mevzuatına göre değerlendirilmesi için ders sorumlusu öğretim elemanı veya bölüm başkanlığına bildirirler.

(8) Gözetmenler, sınav başlamadan önce sınav için gerekli belgeler ve ders sorumlusu öğretim elemanının izin verdiği araçlar dışında, öğrencilere kayıt fonksiyonlu hesap makinesi, cep telefonu, telsiz, akıllı saat, tablet, dizüstü bilgisayar, kablolu/kablosuz kulaklık, kamera ve benzeri iletişim, depolama, kayıt ve veri aktarım cihazlarını tamamen kapalı duruma getirmelerini hatırlatırlar. Bu cihazları öğrencilerin erişemeyeceği belirli bir yerde (salonun ön kısmı veya ilgili birimce sağlanan kutu/poşet vb.) toplar ya da öğrencilerin kendi çantalarına koyarak salonun belirlenen bölümüne bırakmalarını sağlayarak, sınav sonunda iade edilmesini güvence altına alırlar. Akıllı saatlerin bilekten çıkarılması esastır. Bu cihazlarla sınava girmekte veya kurala uymamakta direnen öğrenciler hakkında tutanak tutarlar ve sınav evrakına eklerler. Ayrıca, sınav güvenliğini tehdit edeceği için kesici aletler, ateşli silahlar ve tehlike arz edecek araç, gereç ve teçhizatı kesinlikle sınav sırasında yanlarında bulundurmamaları konusunda öğrencileri uyarırlar. Böyle bir durumun tespit edilmesi halinde, durumu dersin sorumlu öğretim elemanı ve/veya bölüm başkanlığına bildirerek, güvenlik tedbirleri alınıncaya kadar sınavı başlatmazlar. Yasak olarak belirtilen bu cihazlarla sınav salonuna girdiği tespit edilen ve sınav salonundan çıkarmayı kabul etmeyen öğrencinin durumunu tutanak altına alırlar ve dersin öğretim elemanına veya bölüm başkanlığına bildirirler.

(9) Sınavlarda öğrenci vasfı olan; asker, jandarma, polis, bekçi, güvenlik görevlisi vs. ile ruhsatlı silah taşıma ruhsatı bulunan her kademedeki kamu görevlisi veya iş ve tarım insanlarının silahları ile sınavlara girmelerinin kanunen yasak olduğunu (6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun) kendilerine hatırlatırlar. Buna rağmen sınava giren ve girmeye çalışan böyle öğrenciler hakkında tutanak tutarlar ve gereği için ders sorumlusu öğretim elemanı veya bölüm başkanlığına bildirirler.

(10) Gözetmenler, sınavı başlatmadan önce, sınav zarfındaki soru/cevap kağıtlarının sayısını kontrol etmeli ve salonda bulunan öğrencilerin tamamına yetecek sayıda sınav soru ve/veya cevap kağıdı varsa sınavı başlatırlar. Yeterli sayıda soru/cevap kağıdı yoksa veya soru kâğıtlarında herhangi bir baskı hatası varsa, sınav güvenliği açısından sınav salonunu terk etmeden, ders sorumlusu öğretim elemanı veya birim/bölüm tarafından görevlendirilen sınav sorumlusundan ilave kağıtların sınav salonuna getirilmesi talep ederler. Sınav kağıdı eksikliğinden dolayı gecikme yaşanması durumunda, sınavın başlangıç ve bitiş saatlerini buna göre düzenler ve bu gecikme durumunu tutanak altına alırlar. Sınav soru ve/veya cevap kâğıtlarını, eğer gruplama (A, B veya C) varsa, uygun bir şekilde dağıtır, her bir öğrencinin sadece bir sınav kâğıdı almasına izin verir ve aynı gruptaki soru kağıtlarının yan yana veya arka arkaya gelmemesine özen gösterirler.

(11) Sınav salonunda engelli öğrenciler varsa, engelli öğrencilerin sınav uygulamaları, ilgili birim kurulunca ve Trabzon Üniversitesi Engelli Öğrenci Birim Koordinatörlüğü tarafından belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda yapılır. Bu kapsamda, engelli öğrencilerin sınava gireceği salonlar tercihen zemin kattaki salonlardan seçilir ve salonlarda ise dışarıya erişimlerinin kolay olabileceği yerlere oturmaları sağlanır. Sınav başlamadan önce, engelli öğrenciler için özel kağıt hazırlanıp hazırlanmadığı sorgulanır (görme engelli öğrenciler için özel bastırılmış kağıtlar gelmeden diğer öğrencilerin de sınavı başlatılmamalı) ve uygunsa sınav başlatılır.

(12) Çoktan seçmeli test tekniği kullanılarak yapılan sınavlarda, öğrencilerin cevaplarının doğru bir şekilde değerlendirilebilmesi açısından öğrencilerin cevap kâğıtlarının veya optik formların üzerindeki ilgili alanların doğru ve eksiksiz olarak doldurması ile formlarda yapacakları yanlış ve eksik kodlamaların önemli olduğu ve bu işlemlerden öğrencilerin şahsen sorumlu olduklarını mutlaka hatırlatırlar. Öğrencileri, optik formlar üzerindeki yazma ve işaretleme işlemleri için kurşun kalem; sınav yoklama listesine kimlik bilgilerini yazmak ve imzalamak için de yazısı silinemez bir kalem kullanmaları hususunda bilgilendirirler. Kimlik tespitini veya sınav evrakının öğrenci ile eşleştirilmesini imkânsız kılan eksiklikler, tutanak ile kayıt altına alınır ve ilgili bölüm başkanlığı veya birimce karara bağlanır.

(13) Gözetmenler, sınav salonlarına, sınavın içeriği ve doğası gereği sınav salonunda bulunması gereken ders sorumlusu öğretim elemanı, sınav komisyonu öğretim elemanları, müzik alanında performans dayalı sınavlarda öğrenciye eşlik edecek olan eşlikçi (korepetitör) öğretim elemanlarının dışında başkalarının girmesine ve öğrencilerin dışarıyla iletişim kurmasına izin vermezler.

(14) Gözetmenler, sınav sorularının içeriği veya nasıl cevaplanacağı hususunda öğretim elemanlarının bilgisi dışında öğrencilere herhangi bir açıklama yapmazlar. Yalnızca, sınav öncesinde, sınav sırasında sınav sorularıyla ilgili öğrencilerden gelebilecek talepler veya itirazların bulunması durumunda izlenecek yol hakkında ders sorumlusu öğretim elemanından aldıkları talimat doğrultusunda bilgi verirler veya açıklama yaparlar. Herhangi bir açıklama yapıldığında, bu açıklamanın aynı sınava giren tüm öğrencilere duyurulmasını sağlarlar. Öğrencilerin sınav sorularında hata olduğuna ilişkin uyarı ve iddialarını, tutanakla kayıt altına alırlar ve ders sorumlusu öğretim elemanına iletilirler.

(15) Gözetmenler, sınava giren öğrencilerin salondaki diğer öğrencilerin rahat bir şekilde sınava devam etmelerini ve gözetmenlerin sınav gözetmenliği ile ilgili görevlerini yürütmelerini engelleme, bireysel veya grupla kopya çekme girişiminde bulunma veya çekme, sınavda yanlarında bulunmasına izin verilmeyen her türlü araç, gereç ve teçhizatı yanlarında bulundurup kullanmaya kalkışma gibi sınav düzenini ve güvenliğini tehdit eden ve disiplin soruşturmasına konu olacak

herhangi bir fiil ve/veya durumu belirlediklerinde, fiil ya da durumu tutanak altına alır ve ders sorumlusu öğretim elemanı ile bölüm başkanlığına bildirirler. Sınav sırasında ortaya çıkan olay, sınav düzeni ve güvenliğini tehdit ederek, gözetmenlerin sınav gözetmenliği ile ilgili görevlerini yürütmelerini engelliyor ve süreklilik arz ediyorsa, bu durumlarda ilgili öğrenci veya öğrenciler sınav salonundan dışarı çıkarılır ve durum mutlaka ayrıntıları birlikte tutanak altına alırlar. Öğrencinin sınav kâğıdını verme ve sınav salonundan çıkma konusunda direnmesi durumunda, ilgili öğrenciye herhangi bir fiziki eylemde bulunmadan, kimlik bilgilerini, disiplin konusu olan fiil ve/veya durumun tüm ayrıntıları ile birlikte bir tutanak altına alırlar. Ayrıca, böyle vakaların yaşandığı zamanlarda, ders sorumlusu öğretim elemanı, birim/bölüm sınav sorumlusu veya güvenlik biriminden acilen destek isterler. Herhangi bir kopya eyleminin tespiti durumunda, kopya delilini oluşturan araç, gereç veya materyale veya delile el koymanın imkânsız olduğu hallerde malzemenin görsel örneğini tutanağa eklerler (örneğin, ele kopya yazılması gibi bir durumda, kalem kutusu vb. şahsi mülkiyete tabi eşyanın üzerinde kopya yer alması gibi durumlarda yazılmış olan metin, fotoğraf makinesi veya kamera aracılığıyla ilgili öğrencinin izni be bilgisi dahilinde KVKK usul ve esasları doğrultusunda tespit edilebilir.). Öğrencinin kopya delilini teslim etmekte direnmesi veya görsel örneğinin alınmasını engellemesi durumunda, zor kullanarak delil toplamazlar ve söz konusu durum yine tutanak altına alarak, delilin neden toplanamadığını da tutanakta belirtirler. Ayrıca, fiil ve duruma şahitlik eden diğer gözetmenler ve öğrencilerin açık kimlik bilgilerini de tutanağa eklerler. İlgili mevzuat doğrultusunda disiplin yönünden değerlendirme yetkili makamlarca yapılır.

(16) Gözetmenler, sınav sonunda sınav kâğıtlarını (varsa optik formlar) sayarak sınav tutanağına kayıt eder, eğer başka bir öğretim elemanına ait sınav evrakı veya farklı grup soru kâğıdı varsa onları ayrı ayrı toplar, sınav yoklama tutanağında sınava giren öğrenci sayısıyla teslim edilen sınav/cevap kâğıdı sayısının aynı olup olmadığını kontrol ederler. Sınav salonunda bulunan bütün gözetmenler yoklama listesine imza atarlar ve sınav evraklarını sınavdan hemen sonra Sınav Evrakı Teslim Noktasında sınav evrakı teslim-tebellüğ formunu imzalayarak ilgili öğretim elemanına imza karşılığında teslim ederler.

(17) Gözetmenler, sınavlarda öğrencilerin dikkatini dağıtmayacak veya sınav gözetimini aksatmayacak tarzda davranışta bulunurlar. Zorunlu olmadıkça, salondaki öğretim elemanı masasında oturmak veya salonun bir noktasında sürekli beklemek yerine; öğrencileri rahatsız etmeden sıralar arasında yürür ve sınav süresince sınav salonu içerisinde bulunurlar.

(18) Gözetmenler, sınav süresince sınav salonunda gerek kendi aralarında gerekse öğrencilerle konuşmak, cep telefonu, akıllı saat, kablolu/kablosuz kulaklık, tablet veya bilgisayarını kullanmak, gazete, dergi, tez, kitap, makale gibi materyaller bulundurup okumak; sınavlarda herhangi bir şey yemek, içmek, sakız çiğnemek veya sigara, puro içmek gibi öğrencileri rahatsız edecek eylemlerden kaçınırlar.

(19) Gözetmenler, sınavlarda öğrencilerle olan iletişimde nezaket kurallarına uyar, öğrenciler ile iletişimlerinde duruma göre beden dili veya sözel ifadeyi uygun bir şekilde kullanırlar. Diğer yandan, yüksek sesle konuşmak, bağırmak, azarlamak, eleştirmek gibi davranışlardan kaçınırlar; sınav sırasında öğrencilerin dikkatini dağıtıp, rahatsız etmemek için ses çıkaran ayakkabılar giymek veya ses çıkaran araç gereçlerle uğraşmak gibi eylem veya davranışlardan uzak dururlar.

(20) Gözetmenler, sınavların etkili bir şekilde yürütülmesine engel olan ve sınav sonucuna etki edebilecek sınavın geç başlaması, eksik evrak, kimlik kartı veya belgesinin bulunmaması,

sınav salonunun uygun olmaması, sınav düzenini bozan davranış, kopya şüphesi, sağlık sorunu, teknik aksaklıklar (lambaların arızalı olması nedeniyle salonun karanlık veya gürültülü olması, kalorifer sisteminden dolayı salonun soğuk olması, ses ve gürültü, sıraların arızalı olması, vb.) gibi olumsuz durumları da mutlaka ilgili bölüm başkanlığı veya dekanlığa/müdürlüğe yazılı olarak bildirirler.

(21) Gözetmenler, bu yönergede kendileriyle ilgili olarak yazılmış bu sınav kurallarına uymayan veya aykırı bir şekilde davrananlar hakkında tutanak tutulacağını ve gerekli yasal işlemlerin yapılacağını bilirler.